Zaterdag, 17 Januari 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3504

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel: fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Nazie-Garnizoen van Halfaya capituleert.

Churchill landt in Plymouth.

5 U. S. A. voorstellen in Rio.

William S. Knudsen wordt Luitenant-Generaal.

HET AS-GARNIZOEN TE HALFAYA GEEFT ZICH OVER.

Het communiqué, dat door het Britse Hoofdkwartier in het Midden-Oosten werd uitgegeven, luidt als volgt: „In het voorste gebied bij El Agheila hinderden ernstige zandstormen en zware regen gisteren alle operaties.

In de Halfaya-sector waren de Vrije Franse patrouilles gistermorgen actief, doch later op de dag hinderden zandstormen ook verdere actie in dit gebied. Hedenmorgen gaf het garnizoen te Halfaya zich onvoorwaardelijk over. Ongeveer 5.500 As-gevangenen werden gemaakt, terwijl 76 van onze eigen soldaten, die als oorlogsgevangenen werden gehouden, gered werden. Vijandelijke kanonnen en oorlogsmateriaal werd intact veroverd". (Caïro, (AP) 171).

CHURCHILL ARRIVEERT IN ENGELAND.

Churchill landde hedenmorgen te Plymouth. De text van de officiële bekendmaking luidde: „De Premier arriveerde hedenmorgen te Plymouth na de terugkeer van zijn bezoek aan de Verenigde Staten van Amerika. Mijnheer Churchill, die de Atlantische Oceaan van Bermuda overstak in een vliegboot van de Britse Luchtvaart Maatschappij, was vergezeld van Lord Beaverbrook, Admiraal der Vloot Sir Dudley Pound, Lucht Vice-Maarschalk Sir Charles Portal en Sir Charles Wilson".

Churchill zal waarschijnlijk binnen enkele dagen — mogelijk morgenavond — een radiorede houden voor het land. Hij zal zeker verslag uitbrengen over zijn bezoek aan de Verenigde Staten in een bijeenkomst van het Lagerhuis. De Premier bereidde zijn toespraak tot de natie en zijn speech in het Lagerhuis voor, sedert hij dagen geleden uit het nieuws verdween. Churchill en Beaverbrook werden toegejuicht toen zij Plymouth verlieten. De Premier zag er fit en goed uit na de lange vlucht van 18 uur over een afstand van 3287 mijl. Churchill droeg een spitse marine-pet en een blauwe overjas, doch was zonder zijn gebruikelijke sigaar. Naar vermeld wordt zou hij hebben gezegd een aangename reis te hebben gehad. Het vertrek uit Plymouth werd ongeveer 20 minuten uitgesteld vanwege het tijdelijk verlies van een grote zwarte zak. Men onthulde niet wat de zak inhield. (Londen, (AP) 17.1).

BENOEMING VAN WILLIAM S. KNUDSEN.

President Roosevelt maakte bekend, dat William S. Knudsen [werkelijke naam Signius Wilhelm Poul Knudsen — Red.] benoemd is tot Directeur der Productieleiding voor het Departement van Oorlog. In de verklaring zeide de President, dat Knudsen „een der grote productie-mannen van de wereld" is en belast zal zijn met de leiding voor het bespoedigen van de reusachtige productie vervat in het wapen-program van het Departement, waarin speciale zorg is besteed aan de productie van vliegtuigen, tanks en ammunitie. De President zal Maandag een voorstel naar de Senaat zenden om Knudsen te benoemen tot Luitenant Generaal (Washington, (AP) 16.1).

NIEUWE OPPERBEVELHEBBER VAN BRITS INDIË.

Generaal Sir Alan Fleming Harley, Hoofd van het Noordelijk Commando in Brits Indië, werd benoemd tot Opperbevelhebber van Brits Indië in opvolging van Generaal Archibald Wavell, die onlangs benoemd werd tot den Geallieerden Commandant in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan (Londen, (AP) 16.1).

EEN MISSIE DIE SLAAGDE.

Het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat Sir Stafford Cripps de Britse Ambassadeur in Rusland, afstand doet van zijn post op eigen verzoek. Sir Archibald Clark Kern, thans Gezant te Chungking, volgt hem op. Sir Horace King, die assistent Onder-Staatssecretaris was van het Departement van Buitenlandse Zaken, is benoemd tot Ambassadeur in China (Londen, (AP) 16.1).

HET COMMUNIQUÉ VAN BATAVIA.

Het bombardement van Ambon (Donderdag) werd uitgevoerd door 26 Japanse vliegtuigen, beschermd door 10 gevechtsvliegtuigen. Een zeer groot aantal bommen, waaronder zeer zware, werd geworpen. Aan militaire objecten werd schade toegebracht. Een Australiër werd gedood, drie werden gewond en drie Nederlands Indische soldaten werden gewond.

Van de burgerbevolking werden 5 gewond, 1 gedood. Twee onzer vliegtuigen gingen bij het luchtgevecht verloren, de piloten kwamen heelhuids met hun parachutes neer. Ons luchtdoelgeschut schoot een Japans vliegtuig neer en havende een ander deerlijk.

Vrijdagmorgen vielen 9 Japanse vliegtuigen Balik Papan aan. Enige burgerhuizen werden vernield. Een burger werd gedood, zeven burgers werden zwaar- en drie lichtgewond.

Heden- (Zaterdag) morgen zijn de vliegvelden van Ambon en Medan weer gebombardeerd. Boven Medan verschenen acht Japanse bommenwerpers en drie gevechtsvliegtuigen. Acht bommen werden geworpen. Er zijn geen doden of gewonden. De aanval op Ambon was ook op de haven gemunt. Daar werd de aanval door 24 bommenwerpers in drie golven van acht, verricht. Twee plaatsen in de buurt van Ambon werden door de Japanse vliegtuigen onder machinegeweervuur genomen. Een burger werd daarbij gedood.

Over de loop van de strijd in de Minahassa werd niets bekend gemaakt.

De immigratie-autoriteiten hebben haar waakzaamheid ten opzichte van de vijfde colonne zeer verscherpt, daar allerlei vluchtelingen uit Malakka en zelfs van de Philippijnen Nederlands Indië binnenkomen. Vooral op de Oostkust van Sumatra komen veel vluchtelingen aan. Zij worden zorgvuldig gecontroleerd. Men verwacht op deze kust een Japanse landingspoging.

De autoriteiten hebben cijfers gepubliceerd over de voedselvoorraden, die opgeslagen zijn. Deze blijken enorm te zijn. Zo heeft Sumatra's Oostkust voorraad voor ten minste een jaar" (Batavia, G.P.D. 17.1).

AMBON WEDEROM AANGEVALLEN.

Gemeld wordt, dat Japanse bommenwerpers de haven van Ambon aanvielen en twee nabijzijnde plaatsen met machinegeweervuur bestookten. Tevens werd heden een vliegveld op Celebes aangevallen (Batavia, (AP) 17.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN WASHINGTON.

Het communiqué van het Noordamerikaanse Departement van Oorlog, gebaseerd op berichten, die tot 9.30 uur ontvangen werden, luidt als volgt:

„1. De Philippijnen: De grondgevechten variëren in hevigheid en werden langs het gehele front voortgezet. Vijandelijke schoktroepen, die een speciale training hadden, poogden door te dringen. Aanvalsvliegtuigen en duikbommenwerpers werden onophoudelijk gebruikt door de Japanners op de troepen aan onze frontlinie en onze artillerie-stellingen. Vele berichten, die door het Hoofdkwartier van Generaal MacArthur ontvangen werden uit de bezette gebieden, geven te kennen, dat de vijand het land op systematische wijze uitplundert en verwoest.

2. Er is niets te melden van de andere gebieden". (Washington, (AP)

SITUATIE OP MALAKKA ONVERANDERD.

Gemeld wordt, dat Groot Britannië's overwerkte bommenwerpers op Malakka harder hamerden op de Japanners om steun te bieden aan de hard toeslaande Australiërs, die in de strijd geworpen werden in een poging om de Japanse aanval in de richting van Singapore tot staan te brengen. Hoewel het communiqué van Singapore zeide, dat de algemene militaire situatie onveranderd bleef, sprak het communiqué van bombardementen op Japanse transporten en rollend materiaal door een „grote macht" van Britse vliegtuigen. Een officiële bron zeide niet of luchtversterkingen het Verre Oosten hadden bereikt, doch verklaarde, dat de referte door het communiqué naar een „grote strijdmacht" niet moet worden uitgelegd als een aanwijzing, dat grote nieuwe versterkingen zijn gearriveerd.

Er is geen officiële aanwijzing waar de Britten zullen pogen stand te houden of de staat Johore geheel of gedeeltelijk te houden, doch van ingelichte zijde maakte men het beste van de erkende slechte positie, terwijl de Britten verder naar het Zuiden kleine strijdkrachten concentreerden. Hieraan werd toegevoegd, dat het nodig zal zijn de indringers op zijn minst 50 mijl van het eiland Singapore te houden, teneinde het gebruik van de vlootbasis toe staan (Londen, (AP) 16.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN SINGAPORE.

Het communiqué van Singapore luidt als volgt: „Gedurende de gehele dag was het contact gisteren gering met den vijand aan het Oostelijk deel van het front. De activiteit bleef van beide zijden bepaald tot verkenningen. Gedurende de dag werden de voorste vijandelijke elementen in Gemas lastig gevallen. Aan het Westelijk deel van het front slaagde de vijand erin houvast te krijgen aan de Zuidelijke oever van de rivier Muar.

Berichten, die thans ontvangen worden, tonen aan, dat door den vijand gisteren luchtaanvallen werden ondernomen, die echter geen schade noch ongevallen veroorzaakten. Gisteren voerden gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers van het Verre Oostelijke Commando nieuwe aanvallen uit op een vijandelijk transport op de Gemas-Tamp in weg. Een groot aantal voertuigen werd vernield en andere werden beschadigd". (Singapore, (AP) 17.1).

COMMUNIQUÉ VAN RANGOON.

Het oorlogscommuniqué van Rangoon luidt als volgt: „Bij een uitval vielen onze vliegtuigen een vliegveld in Thailand aan en beschadigden daarbij verschillende vijandelijke vliegtuigen op ernstige wijze. Ook beschoten zij een gepantserde trein en ontwrichtten zij de locomotief, welke een wolk van rook liet ontsnappen. Al onze vliegtuigen keerden veilig terug. Onze troepen waren gisteravond in contact met den vijand bij Midta in het Zuiden van Burma. Er zijn nog geen verdere biezonderheden beschikbaar". (Rangoon, (AP) 16.1).

JAPAN MELDT SCHEEPSVERLIEZEN VAN ZIJN TEGENSTANDERS.

Het Keizerlijke Japanse Hoofdkwartier gaf het volgende communiqué uit als een overzicht van de Japanse vlootoperaties tot 10 Januari: „De Japanse Marine bracht 30 vijandelijke schepen tot zinken met een totaal van 191.000 ton en veroverde 78 andere met een scheepsruimte van 171.000 ton. Japanse duikboten rekenden af met 20 schepen, in totaal 132.000 ton, terwijl vliegtuigen 10 schepen vernietigden waardoor 57.000 ton werd toegevoegd aan de vijandelijke verliezen. 2 Schepen van 1000 ton werden op andere wijze tot zinken gebracht. Gedurende dezelfde periode verloren het Japanse leger, de vloot en particuliere maatschappijen 11 schepen met een totaal van 46.800 ton". (Tokio, (AP) 16.1).

JAPANNERS KRIJGEN THANS DE HARDSTE KLAPPEN.

Sergeant Ian Fitchet, de officiële correspondent, die zich bij de Australiërs op Malakka bevindt, deelde mede, dat de Australische troepen thans een belangrijke rol spelen in de defensie van Singapore, waarbij zij dezelfde woudgevechten techniek gebruiken als de indringers. Majoor Generaal Gordon Bennet zou volgens den correspondent hebben gezegd, dat de Japanners de hardste klap kregen, die zij tot nu toe in deze oorlog hadden gehad. Als voorbeeld van de successen der Australiërs tegen de Japanners haalde Fitchet het eerste gevecht aan waarbij de Australiërs zich in hinderlaag legden en een vooruitgeschoven Japanse eenheid wegvaagden door achter de Japanners in te snijden en een brug op te blazen, waardoor zij van de hoofdmacht werden geïsoleerd.

Fitchet zeide, dat de Australiërs zich bij het weekeinde naar de frontlinies begaven. Dit was echter zo goed geheim gehouden, dat vele troepen er haast aan wanhoopten ooit de slag te zullen meemaken toen de order kwam. Sommige eenheden bevonden zich binnen een uur daarna op weg, allen naar posities, die enkele weken tevoren waren uitgekozen door speciale verkenningstroepen. Fitchet zeide, dat hun aankomst aan het front een even grote verrassing was voor de Britse en Indische troepen, welke zij te hulp kwamen, als voor den vijand. (Melbourne, (AP) 16.1).

Het nieuws van vandaag.

Bij een gevecht tussen Fransen en Duitsers legden de nazies er het bijltje bij neer. Het garnizoen van de as-strijdkrachten aan de Halfaya-Pas (Hellevuur-Pas) gaf zich over. Bijna 6000 gevangenen mogen nu Egypte's natuur gaan bewonderen, terwijl Britse troepen vrijkomen voor de opmars naar Tripoli (blz. 1)

Premier Winston Spencer Churchill arriveerde te Plymouth na een reis over de Atlantische Oceaan per vliegboot. Churchill toefde even op Bermuda ('s werelds hoofdcensuurplaats voor brieven), vanwaar het vliegtuig hem duizenden mijlen tussen hemel en water voerde naar het vaderland. Waarschijnlijk zal Churchill morgenavond een radiorede houden tot het Britse volk (blz. 1).

In Rio de Janeiro hebben de besprekingen voortgang. Er is nog steeds geen beslissing genomen door de landen of alle de relaties met de As zullen verbreken of slechts de in oorlog zijnde landen van Amerika als non-belligerent zullen beschouwen. Aranha deelde inzake het conflict tussen Peru en Ecuador mede, dat de oplossing daarvan nooit zó nabij is geweest. Tegen veler verwachting in hebben de Verenigde Staten voorlopig slechts 5 voorstellen ingediend. Deze zijn bij nadere beschouwing echter van groot belang (blz. 2).

De Roden hameren nog steeds tegen de Duitse linies, terwijl Russische Commando's en guerilla's de voorraadlijnen van den vijand doorsnijden (blz. 3).

Virginio Gayda schreef intussen van de Serbische guerilla's en zeide, dat de oorlog tegen haar een noodzakelijke aanhangsel is van de oorlog tegen Rusland (blz. 3).

De Britten op Malakka verdedigen het schiereiland beter nu de Australiërs meedoen. De Japanners beweren echter nog steeds voortgang te maken (blz. 1).

De val van Singapore blijft dreigen. Singapore beheerst het gehele Verre Oosten, maar is momenteel een van 's werelds sterkste bases, maar zonder vloot. Als Singapore zou vallen, is het de vraag of U.S.A. het Zuid Westen van de Stille Oceaan kunnen houden met Nederlands Indische bases en Australië. Singapore's val zou de oorlog met 5 — 10 jaren verlengen.

Sir Stafford Cripps is afgetreden als Ambassadeur in Rusland. Hij slaagde in zijn missie om Rusland en Groot Britannië tot elkaar te brengen (blz. 1).

Misbruik van Censuur.

De Amigoe-lezers zullen zich ongetwijfeld gisteren hebben afgevraagd welke de inhoud van het door de censuur geschrapte stukje geweest is. Inderdaad heeft zich onder de huidige Redactie nog nimmer een geval voorgedaan, waarin de Redactie moest weigeren om aan een wens der censuur te voldoen. Dat zich gisteren dit geval heeft voorgedaan, is dan ook niet zozeer een conflict tussen den plaatselijken censor en de Amigoe-redactie, dan wel een principiële aangelegenheid, hoever de censuur mag gaan.

De loyaliteit van „Dagblad Amigoe di Curaçao" is bekend; zij blijkt dag-in-dag-uit en volgt uit het feit, dat deze courant een katholiek dagblad is. Bekend is ook, hoe de Amigoe-redactie zich telkens een voorstander heeft verklaard van censuur in oorlogstijd voor wat betreft de publicatie van voor den vijand waardevolle gegevens, omdat geen enkele Redactie hierin ter zake kundig kan worden geacht.

Teneinde den lezer hiervan te overtuigen, verwijst de Redactie den lezer slechts naar den Censor, die — naar de overtuiging der Redactie — niet anders zal kunnen getuigen dan dat de Amigoe-redactie in haar volgzaamheid op het door de Overheid door middel van den censor voorgeschreven — vaak slechts geadviseerde — pad steeds terstond en zonder tegenspraak heeft gehoorzaamd. Ook al meent de Redactie, dat de plaatselijke censuur t.a.v. critiek — natuurlijk binnen de perken van het fatsoen blijvend — op de Overheid hier te ver gaat (beschermen van eigen huisje), en in elk geval véél verder gaat dan in ons eigen Indië, de Verenigde Staten en andere landen het geval is. Om van Groot Britannië maar te zwijgen.

Waar het evenwel niet de onthulling van voor den vijand belangrijke gegevens, de belediging van bepaalde volksgroepen e.d. betreft, stelt de Redactie zich op het standpunt, **dat zij alleen zal beslissen hoe en in welke bewoordingen bepaalde feiten worden gepubliceerd.** Al zal ook in dezen de censor zelf moeten getuigen, dat de Amigoe-redactie nimmer doof gebleken is, wanneer in verschillende gevallen de censor een mededeling niet prudent achtte en wijziging of weglating aanried. Maar Curaçao is geen Duitsland, waar de couranten gedicteerd worden. En helaas heeft zich gisteren het geval voorgedaan, dat een bericht, welks inhoud algemeen bekend is, geschrapt werd „om de toon", terwijl het in door de betrokken instantie zelve geïnspireerde bewoordingen, m.a.w. als dictee, wel had mogen worden gepubliceerd.

Dat een bericht „om de toon" geschrapt wordt, is in lijnrechte tegenspraak met de officiële mededeling, dat een bericht slechts geschrapt kan worden, omdat het militaire geheimen onthult, dan wel voor een bepaalde volksgroep beledigend is. En hoe nauw de censuur het met dit laatste neemt, is wel onlangs gebleken, toen in een publicatie een grove belediging voor een der eerste ingezetenen van dit gebiedsdeel werd getolereerd en daardoor een grote bevolkingsgroep — waaronder wij — tot in het diepst werd gekwetst.

Hierdoor is thans wel gebleken, dat bepaalde overheidspersonen, die door hun functie inzage kunnen krijgen van de den censor toegezonden artikelen e.d. — waartegen natuurlijk van Redactiewege niet het minste bezwaar bestaat — zich door middel der censuur weten veilig te stellen tegen critiek (gelukkig blijft hun naam, evenals het gecensureerde stuk, in ons kleine Curaçao niet lang geheim), terwijl de hoogst staande burgers, die geen inzage van de genoemde stukken kunnen krijgen of wel zich niet op deze wijze willen veilig stellen, niet alleen becritiseerd, maar zelfs straffeloos beledigd kunnen worden.

„Dagblad Amigoe di Curaçao" stelt zich steeds loyaal achter onze Regering en het Bestuur, maar het zal nooit een dictée van door bepaalde instanties of personen gewilde lofprijzingen worden.

WAT NIET IN DE KRANT MAG.

In „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 23 Juni 1941 verscheen een interview met den plaatselijken censor, dat vóór publicatie door den censor gezien en bijgewerkt werd. Hierin worden de 2 verboden zaken door den censor zelf als volgt geformuleerd:

„Er zijn enkele dingen, die niet in de courant mogen. Allereerst mag er niets in de krant, wat beledigend zou kunnen zijn voor bepaalde volksgroepen, wat dus een splijtzwam zou kunnen planten in de eenheid van het Nederlandse volk. U zult het toch met mij eens zijn, dat dit momenteel meer dan nodig is.

Maar bovendien moet ik toezien, dat er niets geschreven wordt over militaire en maritieme aangelegenheden. U zult het alweer met mij eens zijn, dat dit ook meer dan nodig is, want niet alleen, dat door zulke publicaties het Rijk in gevaar gebracht wordt, maar bovendien vele mensenlevens.

En dan mag er als uitvloeisel van ons bondgenootschap met verschillende landen natuurlijk ook niets gezegd worden wat aan deze landen ongevallig zou zijn."

„TIME" OVER DE CENSUUR.

In het gecensureerde nummer van 22 December jl. lezen wij:

„It remained to be seen whether the President would insist on a censorship which stuck to its proper function in a democracy—namely: 1) to lock up military secrets at their source, taking care that they are real military secrets, **not pretexts for concealing military or political ineptitude;** 2) to censor carefully news exported by cable, telephone, radio and mail, **so that information is concealed not from the people but from the enemy;** 3) to **avoid censorship on the basis of „public morale" and „propaganda", which can be made excuses for concealing anything.**"

Die Katolieke Nederlanders in Suid-Afrika.

deur

Z. H. E. Mgr. Bernardus Jordanus Gijlswijk O. P. Apostoliese Delegaat.

Die Katolieke Nederlandse element in Suid-Afrika en ook hul ernstige verlangen om by te dra tot die kulturele lewe van die land waar hulle hul gevestig het wor ongetwyfeld deur baie voldoening begroet. Daar is samewerking tussen die Nederlandse-Afrikaanse Beweging vir Katolieke Aksie en hul Afrikaanse broers. Hoeseer ons hierdie medewerking ook toejuig, die eer van die-voortou-neem kom toe aan die Nederlander.

Maar, sal 'n mens vra, begin die Nederlandse Suid-Afrikaner eers nou, ter elfder ure, om aan die Kerklike lewe deel te neem? As 'n mens baie weet dan kan hy baie vergewe. En daarom is dit gewêns 'n terugblik te slaan op die geskiedenis van die Katolieke Nederlandse Suid-Afrikaanse volksdeel.

Die band tussen Nederland en Suid-Afrika is gelê in 1654 by die aankoms van Jan van Riebeek. Vanaf daardie tydstip begin die immigrasie van Nederlanders, hetsy as soldaat, hetsy as vry burger.

Die vry lewe in die nuwe land waar die burgerlike en maatskaplike lewe nog deur 'n onvolledige wetgewing gereëld was, het nie bevorderlik gewees om die nasionale band met die Moederland te handhaaf nie laat staan te versterk. Die geestelike band egter tussen die bewoners van Suid-Afrika en die Nederlandse landverhuisers het sterk genoeg geblyk. Ewenas in Nederland van hoër hand die godsdienstige rewolusie gepredik en die vryheid van die aloue Moederkerk aan bande gelê was, so is ook hierdie gees van onverdraagsaamheid deur die immigrante na Suid-Afrika oorgebring. Die reg op die hou van openbare godsdiensoefeninge was maar net aan die aanhangers van die Kalvinisme voorbehou. Selfs vir die Lutherane, hoe min hulle ook met die Kalviniste in lering verskil, was dit verbode om die openbaar godsdiensoefening te hou. In die maatskaplike lewe was daar vir die katolieke g'n plek nie: enigeen was veronderstel die Kalvinistiese leer te volg. In so'n atmosfeer kon daar geen sprake wees van katolieke lewe nie. En as party maal 'n katolieke priester hom tydelik in die Kaap ophou, sien hy hom gedwing om hom van die uitoefening van sy priesterlike funksies te onthou, as hy tenminste nie gedwing is om hierdie land onmiddelik te verlaat nie. Daarby kom nog dat in sake van geloof 'n groot louheid en onverskilligheid geheers het: die geskiedenis verhaal vir ons dat die volk deur middel van plakkate en strafbepalings verplig moes word om op Sondae aan die godsdiensoefening deel te neem.

Hierdie treurige toestand van gewetensdwang, wat 'n donker vlek sal bly op die geskiedenis van Suid-Afrika, het ruim anderhalwe eeu geduur.

Maar ook hier word die wet van die geskiedenis voltrek, naamlik, dat geestelike dwang, hoe sterk die ook mag wees, nie kan gehandhaaf bly nie. In die begin van 19° eeu, mee ten gevolge van die beginsels van die Franse Rewolusie, is die vryheid van godsdiens afgekondig (1804). Daardie besluit, al is dit ook eers in 1830 ten volle uitgevoer, had weldra gunstige gevolge. In 1805 was aan drie katolieke priesters toegestaan om hul geestelike bediening waar te neem. Hulle het onder die militêre besetting seshonderd Katolieke gevind en in Kaapstad nog twee honderd katolieke burgers, terwyl ongeveer drie honderd Katolieke hul woongebied in die binneland van Kaapkolonie gevind het. Onder hierdie betreklik groot getal Katolieke kon die saad van die Evangelie met vrug uitgestrooi word en tot wasdom kom. Helaas! Andermaal is die vrijheid van godsdiens belaag, maar nou nie deur eie landgenote nie, maar deur die Engelse besetting van die Kaapkolonie in 1806. Nadat hulle vier maande in Afrika gebly het moes die drie Nederlandse priesters die land verlaat: later het die militêre besetting huistoe gegaan, maar die honderde Katolieke het van alle geestelike bystand verstoke gebly.

Eers vyftien jare later, op versoek van die Katolieke bewoners, was dit vir 'n Katolieke priester geoorloof om sy funksies uit te oefen. Dientengevolge het 'n paar priesters hulle in die Kaap gevestig, waaronder 'n Nederlander. Dit het maar net 'n paar jaar geduur. Na hulle vertrek het die Katolieke gemeente sonder priester gebly en was heeltemaal aangewys op die goeie dienste van die een of ander priester wat op sy reis ván of ná Europa by die Kaap aangedoen het.

'n Blywende en goed georganiseerde Evangelisasie het eers in die jaar 1838 'n aanvang geneem. In daardie jaar het die eerste Apostoliese Vikaris, Mgr. Griffith, van die Orde van die Dominikaners, met enkele priesters hier angekom. Hoe groot die ywer van hierdie sendelinge ook was, dit het onmoontlik geblyk om die Nederlandse Suid-Afrikaanse Katolieke te bereik weens hul onkunde van die Nederlandse taal. Wel het hulle getrag om in daardie gebrek te voorsien deur 'n Nederlandse Dominikaner te laat uitkom. Pater van Ewijk, wat in Kaapstad sy verblyf gekies het. Maar dit was al te laat vir daardie maatreël. Die kudde van die Nederlandse Katolieke was al verstrooi. Deur gemis aan kontak met katolieke geestelikes het die louheid en onverskilligheid hand oor hand toegeneem met sulke gevolge as geloofsversaking of aansluiting by die oorheersende sekte wat, ondanks die vryheid van godsdiens, nooit nagelaat het om die Katolisisme te bestook en verdag te maak nie.

Nog aan die opbou van die Kerk in die Kaapkolonie, nog aan die groei van die Kerk aldaar het die Katolieke Nederlandse element enig deel gehad. Ook in die later gestigte Republieke is daar geen aktiwiteit van Katolieke Nederlanders waar te neem nie, daar orals dieselfde gees van onverdraagsaamheid ten oorstaan van die Katolieke geheers het.

Curaçao.

INTERNATIONALE GEBEDSWEEK.

Morgen begint de grote internationale gebedsweek, die over de gehele wereld door katholieke, protestantse en orthodoxe kerken tezamen gehouden wordt, en waarin gebeden wordt voor de eenheid van Gods Kerk op aarde, iets wat allen Christenen in deze barre tijd meer dan ooit aan het hart gaat. Morgen, 18 Januari, bidden alle Christenen (van welke kerk ook, maar vooral de katholieken), voor alle dwalenden en zoekers. As. Maandag, 19 Januari, bidt men voor de Oosters Orthodoxe kerken. In de editie van as. Maandag zullen de verdere intenties met een toelichting worden gepubliceerd.

ZUSTERFEESTEN. TWEEDE DISTRICT.

As. Zondag viert het Tweede District het Zusterfeest in de parochie van Santa Maria (Pastoor Anton Schipper O.P.).

Om 8.30 inhalen der Zusters, waarna om 8.45 uur plechtige Hoogmis, gecelebreerd door den Pastoor met assistentie van diaken en subdiaken. Z.H.E. de Apostolisch Vicarius zal deze plechtige dienst bijwonen.

Na de Hoogmis is er een receptie in het clubgebouw van Santa Maria, waarbij de Band van Scherpenheuvel zal spelen.

19.— uur feestelijke uitvoering in het clubgebouw (zie programma-boekje).

K.J.M.-UITVOERING OM 16.30 UUR.

Men deelt ons mede, dat de uitvoering van reidansen door de K.J.M. hedenmiddag (Zat.) een half uur vervroegd is. **De uitvoering vangt dus aan om 16.30 uur** op de cour van het St. Martinusgesticht.

INTERNEN VAN ST. MARTINUS-GESTICHT HULDIGDEN DE SOEURS.

Helaas stond niet in het officiële feestprogramma vermeld, dat gistermiddag om 18 uur de internen van het St. Martinus-gisticht, die gistermorgen reeds een plechtige heilige Mis van dankbaarheid hadden doen opdragen (zie de editie van gisteren, blz. 3), een feestelijke uitvoering op de grote cour van het St. Martinus-gesticht zouden geven. De toneeluitvoering van het comedie-stuk „Hoe ze aan een villa kwamen", was dan ook feitelijk alleen voor genodigden bedoeld. Z.E. de Gouverneur van Curaçao, Mevrouw en Mejuffrouw Wouters, kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders, o.w. Z.H.E. Mgr. Petrus Inn. Verriet O.P., de Pater Vicarius Provincialis Antoninus van de Veen-Zeppenfeldt O.P., vele Pastoors en andere Paters, Fraters en Zusters waren aanwezig. Daarnevens vele persoonlijkheden uit de onderwijs-wereld, o.a. Inspecteur Dr. W. J. Goslinga, hoofden van scholen, onderwijzers en onderwijzeressen.

De feestuitvoering ving aan met een strophe van het volkslied „Myn schilt ende betrouwen", waarna Mejuffrouw **Requilda Ignatio** namens de internen van het St. Martinusgesticht een welkomstwoord sprak. De spreekster bracht hulde aan de soeurs voor al hetgeen zij in de afgelopen eeuw voor de opleiding van inheemse onderwijskrachten hebben gedaan en riep 's hemels bijstand af over het verdere werk van de zusters.

Hierna zong het koor der internen onder leiding van Mejuffrouw **Maria de Lourdes Herrera** een cantate. De heldere meisjesstemmen weerklonken schoon en teer in de avondzilte, zoals zij des morgens in de kerk gedaan hadden. Een comedie-stukje in twee bedrijven vormde het belangrijkste deel van de uitvoering. „Hoe ze aan een villa kwamen" heette de klucht. Het plein van het gesticht werd door een der speelsters in verbeelding omgetoverd in een bosrijk landschap met kastanjebomen en zee op de achtergrond. Vlot speelden zich toen op het toneel de verschillende taferelen af, waarbij de Amerikaanse miss met haar herhaald „shocking" en de deftige juffrouw met haar overvloed van vreemde woordjes („het fatigueert mij" erg op de lachlust der aanwezigen werkten. De moriaanse bodes was al buitengewoon karakteristiek in haar rol, die veel van haar spreektalent vergde. Tussen de bedrijven door werd een piano-recital gegeven ‚L'Orage" Een zangnummer, dit maal onder leiding van Mejuffrouw **Bea Karg,** vormde het slot van deze wel geslaagde avond, die telkens een daverend handgeklap oogstte.

Na een slotlied wuifde de Alomtegenwoordige Pater met een energiek gebaar alle internen weer bijeen om haar voor haar praestaties te loven. De Pater bracht vooral naar voren, hoe het werk achter de schermen, dat niet door het publiek gezien was, veel had gevergd. Hij prees de meisjes om het voorrecht, dat zij van nabij steeds het leven der zusters mochten medemaken en wees daarbij op de goede onderwijzeressen, die steeds uit deze internen opgroeien. „Jullie zijt getuigen", aldus de Spreker, „van het gebedsleven der zusters, waartoe niet ieder door God geroepen wordt, maar hetwelk een voorrecht is, weggelegd voor haar die Gods stem horen en er gevolg aan geven."

Nog lange tijd bleven de genoden op de cour en in de ontvangkamers van het gesticht in gezellige kout bijeen.

DE E.K. EERT DE ZUSTERS.

Hedenmorgen werd in de Pro-Cathedrale van Santa Ana een plechtige H. Mis opgedragen uit dankbaarheid voor de jubilerende Zusters. De meisjes van de Eucharistische Kruistocht boden dit geschenk den Zusters aan. Het koortje van de E.K. zong op zeer verdienstelijke wijze het Officie. Pater Athanasius Volk O.P., geassisteerd door de Paters A. van der Meer O.P. en M. Möhlmann O.P., droeg het H. Offer op.

Talrijke zusters en vele gelovigen vulden het kerkgebouw.

OPENING R.K. NORMAALSCHOOL.

Maandag as. zal om 17 uur de R.K. Normaalschool in het Sint Martinusgesticht geopend worden.

Cursisten en belangstellenden zijn van harte welkom.

Na de opening nemen de lessen een aanvang.

DE BEER KOMT WEER OP.

Nooit Gedacht speelt Zondagavond.

„Het Moderne Gekkenhuis" zal Zondag as. om 20 uur weder worden opgevoerd. Wie eens een prettige avond wil hebben en eens danig lachen wil, moet naar het zaaltje San Tarcisio komen, waar de Nooit-Gedachters uw lachspieren zullen bewerken. Een nog formidabeler beer treedt op, maar zijn meester, de sterke leeuwentemmer, houdt hem in bedwang. Geen vrees dus.

Kaartjes zijn te verkrijgen op de pastorie San Mateo.

GESLAAGD.

Gisteren slaagde Rudi Beaujon, de zoon van notaris H. J. Beaujon voor het practizijnsexamen.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.: Voetbal:** Olympia Jr. — Ajax Jr.; 16.— uur Jong Bonaire — Athene Korfbal: Olympia — Devo.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen: van 17 Januari 18 uur af tot 18 Januari 20 uur door den Gouvernements-geneeskundige H. L. Chateau, arts, Julianaplein 42, telefoon No. 1259.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Centraal.
Punda: Wilhelmina.

Conferentie te Rio.

DE PAUS ZAL GEEN BOODSCHAP ZENDEN.

Een gezaghebbende bron van het Vaticaan ontkende het gerucht, dat Z.H. de Paus van plan is een boodschap te richten tot de Pan-Amerikaanse conferentie te Rio de Janeiro, (AP) 16.1).

BRIEF VAN ARGENTINIË'S VICE-PRESIDENT.

Bij het openen der algemene zitting las Aranha heden een brief voor van den Vice-President van Argentinië Castillo, die verklaarde, dat Argentinië even trouw is als enig ander Amerikaans land.

In zijn brief zeide Castillo, dat er een campagne wordt gevoerd om de positie van Argentinië verkeerd voor te stellen. Verder zeide hij: „Argentinië poogt niet te staan tegenover de andere landen. De Argentijnse delegatie heeft instructies om samen te werken met de andere landen, doch verlangt de problemen te bespreken alvorens beslissingen te nemen". (Rio de Janeiro, (AP) 16.1).

DE NOORDAMERIKAANSE VOORSTELLEN.

De Leiders van de Conferentie werkten om de weerstand van de Argentijnse positie te breken alsmede om het dispuut tussen Ecuador en Peru van de baan te vegen en alzo de weg te ruimen, opdat de Amerikaanse landen unaniem de relaties met de As-zullen verbreken. Intussen begon de machine van de conferentie te slijpen aan de talrijke andere maatregelen, waaronder het voorstel der Verenigde Staten om de bedreiging van de vijfde colonne van het Westelijk halfrond te zuiveren. De Verenigde Staten deden 5 voorstellen, waaronder het plan om een Pan-Amerikaans Comité te vormen voor het naspeuren van de non-Amerikaanse activiteiten.

Dit comité zal zitting moeten hebben in Washington, terwijl in de naaste toekomst hierover een conferentie te Washington zal moeten bijeenkomen.

Andere voorstellen voorzien in een nauwkeurig Regeringstoezicht op alle telegrafische verbindingsmiddelen met aanbeveling, dat elke Regering alle faciliteiten op dit veld voor de As en satellieten zal sluiten en het instellen van een goed toezicht door het verstrekken van vergunningen en het opruimen van alle clandestiene radio-ontvangst- en zendstations; het beperken van het gebruik van vliegfaciliteiten, vooral van landingsterreinen en zich ervan overtuigen, dat zekere bonafide maatschappijen de bestaande lijnen van de as overnemen; het nemen van de juiste stappen om de gezondheid op het Westelijk halfrond te verzekeren, teneinde het mensenmateriaal van de Republieken te bewaren en te verbeteren en tenslotte het vormen van een Inter-Amerikaanse neutraliteitscommissie als een comité voor juridische problemen. Dit comité zal zitting moeten hebben in Rio en zal problemen behandelen van juridische aard op het internationale veld en tussen de Republieken.

De bekendmaking van de Noordamerikaanse voorstellen, welke beperkt zijn tot deze, verbaasde enkele waarnemers, die van mening waren — aangezien de Verenigde Staten een oproep deden voor de bijeenkomst kort na de aanval op Pearl Harbor — dat veel meer verreikende plannen zouden worden aangeboden (Rio de Janeiro, (AP) 16.1).

VOORZITTERS DER 2 COMITÉ'S.

Ingelichte personen deelden mede, dat zij verwachtten, dat de algemene bijeenkomst van heden Aranha van Brazilië zal kiezen tot Voorzitter van het Defensie Comité en Padilla van Mexico tot Voorzitter van het Economische Comité.

Men verwacht, dat alle belangrijke resoluties heden zullen worden ingediend bij de eerste besloten bijeenkomst. (Rio de Janeiro, (AP) 16.1).

De algemene bijeenkomst eindigde om 12.25 uur. Het Defensie-Comité, waarvan Aranha Voorzitter werd, zal daarna bijeenkomen. (Rio de Janeiro, (AP)16.1).

REDEVOERINGEN VAN AFGEVAARDIGDEN.

Het Hoofd van de delegatie van Guatemala, Manuel Arroyo, zeide in de algemene vergadering: „Wij zijn vastbesloten niet onder te gaan en niet toe te staan dat de vrijheid worde vermoord".

Julian Caceres van Honduras verklaarde, dat Honduras' positie onvoorwaardelijk is aan de zijde der Verenigde Staten.

De Haitiaan Charles Fombrun zeide: „Haïti is vastbesloten mede te werken in alle maatregelen voor de defensie van het halfrond of bij te dragen aan de overwinning der democratieën in de strijd tegen het totalitarisme". (Rio, de Janeiro, (AP) 16.1).

TER VERSTERKING DER DEFENSIE VAN MIDDEN-AMERIKA.

Gemeld wordt, dat Costa Rica 550.000 dollar zal krijgen onder de steunverleningswet, teneinde daarmede wapenen te kopen. In een andere stap om de defensies van Midden-Amerika te versterken, heeft de Administratie der Publieke Werken goedgekeurd, dat 20 millioen dollar zal worden geleend aan Honduras, Nicaragua, Guatemala, El Salvador en Costa Rica om de belangrijke Pan-Amerikaanse verkeersweg te helpen bouwen. (Washington, (AP) 16.1).

QUAESTIE PERU-ECUADOR DE OPLOSSING NABIJ.

Voorzitter Aranha van de conferentie te Rio de Janeiro verklaarde, dat de quaestie Peru-Ecuador nooit de oplossing zo nabij geweest is (Rio de Janeiro, (AP) 17.1).

ARUBA

WIJLEN MEVROUW FREDERICA ODUBER.

Zaterdag jl. ontsliep in den Heer Mevrouw Frederica Oduber in de ouderdom van 67 jaar. De overledene, bekend onder de naam van Didi, is moeder van den hier gevestigden telegrafist Daniel Oduber. Zij was niet alleen een goede en voorbeeldige moeder voor haar vele kinderen, doch was ook een zeer beminde persoonlijkheid.

Onder zeer grote belangstelling werd het stoffelijk overschot Zondagmorgen ten grave gedragen. Zij ruste in vrede.

STAND EASY.

Zaterdagavond werd op de tennisbaan van de Arend Petroleum Maatschappij een welgeslaagde voorstelling gegeven door de Engelsen, bijgewoond door een grote menigte, die zich kostelijk amuseerde. De voorstelling onder de naam van „Stand Easy", bestond uit 17 gevarieerde nummers, zoals zang, klucht, voordracht enz., die zeer in de smaak viel bij het publiek. Meer speciale vermelding verdient het voorlaatste nummer „Somebody waiting for me", een zangnummer voorgesteld door een op wacht zijnden soldaat, die onder het zingen van bovenstaand lied een visioen zag van zijn meisje, dat over hem zat te treuren. Dit nummer werd onder een donderend applaus herhaald.

136

Van de Fronten.

DE NIEUWE RUSSISCHE LEGERS.

De Russen gebruiken het volle gewicht van hun reserve-macht en hun superieure bewegelijkheid in winter-condities om de Duitsers terug te drijven in front- en flankaanvallen van de posities aan het centrale front.

Een verzwelgende opmars in Noordwestelijke richting naar Selizjarovo merkte de voortgang der Russische pogingen om de nazie-wig bij Mozjaisk af te knijpen, terwijl tijdelijk een verwoede frontaanval werd ondernomen op het 100.000 man sterke garnizoen.

Een groot deel der aanvallen wordt uitgevoerd door nieuwe Siberische troepen, die grondig getraind zijn in wintergevechten. De radio van Moskou zeide:

„Het Russische volk bouwt het ene leger op na het andere om den vijand te vernietigen. Op de wijde vlakten van de steppen, in de bergen van de Caucasus en de Orel werden eskadrons regimenten, divisies en tenslotte gehele leger-corpsen gevormd. Sommige van deze eenheden nemen reeds deel aan de gevechten en hebben bewezen uitstekend te zijn in het vervangen van de elementen, die de schok opvingen van de eerste aanval van de Duitse militaire machine. In de slag voor Moskou hebben deze reserves grote moed, uithoudingsvermogen, vaardigheid en gevechtsqualiteiten getoond".

Het Sovjet-Oorlogsnieuws van de Russische Ambassade te Londen zeide: „Speciale aandacht is gegeven aan de krijgsverrichtingen in de nacht bij het trainen van de nieuwe Siberische legers". De publicatie zeide, dat het skiën in alle takken van het leger: infanterie, artillerie, sappeurs- en liaison eenheden is ingevoerd. Machinegeweren, kanonnen en mijnenwerpers worden op ski's geplaatst. Men doet charges met de bajonet, schiet onderweg en klimt over hekken met ski's. (Londen, (AP) 16.1).

RUSSEN BESTOKEN DE DUITSE LINIE.

De Russische legers hamerden tegen de nazie-defensies bij Mozjaisk, Charkov en Taganrog in stekende aanvallen, die Hitlers gehele winterlinie dreigden te vernietigen. De Sovjet-strijdkrachten bevinden zich — naar vermeld — binnen geschutsafstand van alle drie sleutelsteden en militaire bronnen wezen erop, dat de val van deze grote belangrijke bases de Reichswehr zou dwingen ver terug te vallen, op sommige plaatsen over een afstand van honderden mijlen naar steden, die kunnen worden gebruikt als operatie-centra.

Een militaire expert zeide, dat de Duitse legers zich in dezelfde positie bevinden als de Russen in de herfst, toen zij poogden het front van 2000 mijl te beschermen. De Russen zijn thans in het offensief en kunnen hun krachten nu bijeenzamelen op een plaats aan het lange front voor een snelle krachtige aanval en vervolgens honderden mijlen verder aanvallen, terwijl de Reichswehr verspreid ligt en probeert alles tegelijk te beschermen. De berichten van het front geven te kennen, dat de Russen juist dat doen, aangezien op een dag hevige aanvallen gemeld werden bij Taganrog en de volgende dag bij Selizjarovo (Londen, (AP) 16.1).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN MOSKOU.

Het nachtelijk Russisch communiqué luidt als volgt: „Op 16 Januari zetten onze troepen de opmars voort waarbij zij de weerstand van de Duitse fascistische troepen braken. In verschillende sectoren voerde de vijand tegenaanvallen uit, die met hevige verliezen voor hem werden afgeslagen. Onze eenheden bezettten verschillende bewoonde plaatsen. Op 15 Januari werden 45 Duitse vliegtuigen vernield. Wij verloren 14 toestellen". (Moskou, (AP) 16.1).

VROUWELIJKE RUSSISCHE VERKENNERS.

Het Finse communiqué deelde mede, dat de Russen begonnen zijn vrouwelijke troepen te zenden op verkenningstochten in de Finse linies. Het communiqué zeide, dat de Finnen talrijke vijandelijke patrouilles uiteengeslagen hebben en dat een aantal vrouwen gevonden werd onder de patrouilles. (Helsinki, (AP) 16.1).

HEBBEN DUITSERS EEN STAD BEZET?

Het Duitse Hoofdcommando deelde mede, dat Duitse troepen een belangrijke plaats bezet hebben aan het centrale front van Rusland na hevige gevechten met het Rode leger. Ernstige gevechten hebben voortgang zowel in de centrale als Noordelijke sectoren (Berlijn, (AP) 16.1).

MEN HEEFT HONGARIJE NODIG.

Giovanni Ansaldo, uitgever van „El Telegrafo" van Livorno, deelde in een hoofdartikel mede, dat Duitsland en geallieerden thans „in het defensief" zijn tegen de Russische aanvallen en dat men Hongarije's samenwerking nodig heeft om zich voor te bereiden op een groot lente-offensief. Deze verklaring werd gemaakt door „Il Telegrafo" ter gelegenheid van het bezoek van den Minister van Buitenlandse Zaken Ciano aan Budapest, volgende 3 dagen op het bezoek aldaar van Duitslands Minister van Buitenlandse Zaken Von Ribbentrop.

Ansaldo schreef: „Van het begin af heeft de As een grote hoop gesteld in een concrete samenwerking van Hongarije. De oorlog met Rusland is een phase ingegaan van een speciaal karakter, waarbij Duitsland in het defensief is tegen de hevige Russische aanvallen. Met het oog op de voorbereidingen voor formidabele inspanningen in de lente is het nodig, dat de relaties met Hongarije op de meest vertrouwelijke wijze voortduren".

Voor de eerste maal werd een georganiseerde weerstand aan de As in de Balkan genoemd door Virginio Gayda, uitgever van de „Giornale d'Italia". In een hoofdartikel met het opschrift: „communistische guerilla's in de Balkan", verklaarde Gayda: „De huidige strijd (door de Serben) is in werkelijkheid een tweede phase van de Balkanoorlog. De oorlog tegen de guerilla's van de Balkan is een noodzakelijk aanhangsel van de oorlog tegen Rusland". (Rome, (AP) 16.1).

VERANDERINGEN IN HET DUITSE HOOFDCOMMANDO.

De radio van Moskou zeide, dat volgens den Berlijnsen correspondent van het nieuwsblad „Svenska Tagblat" te Stockholm, aan buitenlandse correspondenten is bevestigd, dat in feite belangrijke veranderingen hebben plaats gegrepen in het Duitse Commando. De namen van nieuwe Generaals, welke zijn toegevoegd, en van die, welke vervangen zijn, zullen niet worden bekend gemaakt, teneinde de Duitse oorlogsplannen niet te onthullen (Londen, (AP) 16.1).

AANTAL VLIEGTUIGVERLIEZEN.

De Britten maakten bekend, dat de luchtverliezen van de As tot eind 1941, met uitzondering van de verliezen in Rusland, tweemaal zoveel zijn als die van Groot Britannië. Het Ministerie van Luchtvaart zeide, dat de verliezen van de As aan vliegtuigen 8.559 bedragen en van Groot Britannië 3.962. De volgende specificatie werd gegeven: Boven en rond Groot Britannië verloor de As 3.692 vliegtuigen en Groot Britannië 887. Boven Europa verloor de As 940 vliegtuigen en Groot Britannië 1.875. In het Midden-Oosten verloor de As 2.875 vliegtuigen en Groot Britannië 711. Aan het Westelijk front verloor de As 957 vliegtuigen en Groot Britannië 379. Aan het Scandinavische front verloor de As 56 en Groot Britannië 55. Op zee verloor de As 39 en Groot Britannië 54. Bovendien meldt de Admiraliteit, dat 570 andere As-vliegtuigen op zee vernield werden door Britse oorlogsschepen en gewapende koopvaardijschepen (Londen, (AP) 16.1).

5 JAPANSE SCHEPEN TOT ZINKEN GEBRACHT.

De Noordamerikaanse Marine deelde in een communiqué mede, dat 5 Japanse schepen tot zinken werden gebracht door de Aziatische vloot. 3 Daarvan zijn transportschepen en 2 zijn grote vrachtschepen. Hierdoor is het totale aantal Japanse oorlogsschepen en andere schepen, dat door de Noordamerikaanse marine tot zinken gebracht werd, gestegen tot 24. (Washington, (AP) 16.1.

Hoe blus ik Bommen?

In „Luchtbescherming" van Januari 1942 publiceert de Vereniging voor Luchtbescherming de volgende lezenswaardige conclusie:

„We moeten twee gevallen onderscheiden nl. de brandbom valt op een brandbare ondergrond en de bom valt op een onbrandbare ondergrond.

Een voorbeeld van het eerste geval is een houten vloer, van het tweede een betonnen of tegelvloer.

Geval 1: de brandbom valt op een brandbare ondergrond, bijv. een houten vloer. Het is dan zaak te zorgen dat de bom niet door de planken heenbrande en een verdieping lager weer het verwoestend werk kan vervolgen. Men kan nu om dit te beletten twee methodes volgen:

A. neem een flinke schop met zand, werp het zand op de bom, schep zand en bom tegelijk op en deponeer de bom in een zandbak. Dek daarna de bom met zand af. Dan met water de nog smeulende planken en kleine stukjes van de bom blussen.

Opmerking: Dit is een model manier. Zo is het best mogelijk dat U geen zandbak nodig hebt, doch de bom met de schop in Uw tuintje kunt werpen. Met een hark is dit ook mogelijk. Het aantal mogelijkheden is echter zo groot, dat men er niet aan kan beginnen om die stuk voor stuk te bespreken. Ieder huis biedt immers weer andere aspecten.

B. U hebt geen zand bij de hand, doch wel een tuinslang met watertoevoer. Laten we aannemen dat U een fijne sproeier op het eind van de slang hebt geschroefd. Met water verspreid door deze fijne sproeier kunt U de bom en de omgeving daarvan flink nat houden. Let wel **alleen dus met de fijne sproeier.** U hebt dan echter geduld nodig, want het duurt nogal even voordat de bom op deze manier geblust is (pl.m. 8 minuten) en in die tussentijd kunt U geen andere bommen blussen. Een ander geval wordt het wanneer U **geen fijne** sproeier hebt doch alleen de **grote straal.** Deze mag U nooit of nimmer op de bom richten. De bom springt dan uiteen onder een regen van vonken. Wel kunt U dan in een boog rond de bom de omgeving flink nat houden. Dit is natuurlijk **een** gevaarlijk en bovendien voorzichtig werkje.

Opmerking: Een en ander hangt verder nog af van het feit of men water kan krijgen. Stel bijv. het geval dat er op vele plaatsen in de stad brand is, dan is de watertoevoer niet erg groot meer. Er is dan nog wel een middel nl. de emmerspuit, doch niet iedereen heeft zo'n toestelletje.

Geval II. De bom valt op een onbrandbare ondergrond bijv. een betonnen of stenen vloer. Neem dan een schop met zand. Werpt het zand op de bom en laat de bom verder rustig uitpruttelen. Dit pruttelen duurt een geruime tijd.

Wanneer we nu deze twee gevallen nl. I en II bekijken, dan lijkt ons geval I A verreweg het eenvoudigste, het goedkoopste en het veiligste.

Wij adviseren: Geval I A ongeacht of de bom op een brandbare of onbrandbare ondergrond is terecht gekomen".

—:—

Lezer, knip dit stuk uit en bewaar het zorgvuldig.

WERELDNIEUWS.

NOREN, DIE ONTSNAPPEN.

Kroonprins Olav van Noorwegen verklaarde, dat 90% van de officieren van de luchtmacht van Noorwegen „van de nuttige leeftijdsgroepen" ontsnapten uit het vaderland en thans in actieve dienst zijn of trainen in het kamp „Klein Noorwegen" nabij Toronto. De Prins zeide, dat 3 volledige Noorse eskaders overzee opereren. Toen men hem vroeg of de piloten nog steeds ontsnappen, antwoordde hij: „Zij komen nog steeds. Natuurlijk is het verkeer een weinig minder in de winter op de Noordzee. Het is geen aangename reis in een kleine boot en de Duitsers slaan hen nauwkeurig gade. Tevens is het moeilijk aan gasoline te komen" (Montreal, (AP) 16.1).

VLEES VOOR HET NOORDAMERIKAANSE LEGER.

Van ingelichte zijde wordt medegedeeld, dat het contract van het leger voor het leveren van 6.300 ton Zuidamerikaanse Corned Beef, waarvoor kort geleden het bod opengesteld werd, is toegewezen aan Swift & Company, Argentinië (New York, (AP) 16.1).

VERDERE BEPERKING VAN PASSAGIERSVERKEER IN DUITSLAND.

„Exchange Telegraph" ving een bericht op van de radio van Berlijn, waarin werd bekend gemaakt, dat het passagiersverkeer over de spoorwegen met ingang van Zondagavond verder beperkt zal worden, vanwege een stijging in het belangrijke verkeer. (Londen, (AP) 16.1).

JAPANSE GEVANGENEN ARRIVEREN IN CALCUTTA.

Een groot aantal Japanse gevangenen werd per schip uit Singapore te Calcutta aangevoerd (Calcutta, (AP) 16.1).

CAROLE LOMBARD GEDOOD.

Carole Lombard, de vrolijke echtgenote van Clark Gable, met 21 andere passagiers en een bemanning van 3, werd in de afgelopen nacht gedood bij het neerstorten van een passagiersvliegtuig nabij Las Vegas, Nevada.

Het luxe-vliegtuig behoorde tot de Transcontinental and Western Air Incorporated. Het vliegtuig reisde naar het Westen en hield even stil te Las Vegas, waarna het wederom opsteeg om 19.07 uur P.S.T. Om ongeveer 19.30 uur zagen arbeiders bij de Blue Diamond-mijn een flikkering en hoorden zij een ontploffing. Enkele minuten daarna zag de piloot van een vliegtuig der Western Air line een vuur op de Tafelberg op ongeveer 40 mijl ten Zuid-Westen van Las Vegas. Hij telegrafeerde, dat het het TWA-vliegtuig was, doch dat hij geen teken van leven kon ontdekken. Het vliegtuig stortte neer op een hoogte van meer dan 8000 voet op de Tafelberg, welke bedekt is met sneeuw van vele duimen dik. De zoekers verwachtten niet, dat zij het wrak voorlopig zouden kunnen bereiken. Clark Gable, die wachtte op het vliegveld om Carole te verwelkomen, vernam van het ongeval. Hij huurde een vliegtuig en vloog naar Las Vegas om zich te voegen bij de groep zoekers. Filmster Lombard was 32 jaar oud en keerde van Indianapolis, Indiana, terug met haar moeder Elizabeth K. Peters na aldaar te hebben geholpen in het verkopen van defensie-aandelen der Regering (Los Angeles, (AP) 17.1).

GIFT VAN DEN MAHARADJA VAN MYSORE.

Het bedrag van £ 37.500, dat door den Maharadja van Mysore werd gestort in het Viceroy's War Purposes Fund, zal gebruikt worden ten behoeve van de Brits-indische troepen.

De Onderkoning voert thans besprekingen met den Maharadja en besloten werd een bedrag van £ 30.000 te bestemmen voor het zenden van levensmiddelen, pakketten aan Brits-Indische krijgsgevangenen.

Deze pakketten worden momenteel onder de auspiciën van het Indian Comforts Fund te Londen verpakt en elke week wordt door tussenkomst van het Britse Rode Kruis aan elken Brits-Indischen krijgsgevangene een pakket gezonden. De kosten hiervan worden gedragen door het Brits-Indische Rode Kruis-genootschap.

NEDERLAND.

H.M DE KONINGIN BEZOEKT TENTOONSTELLING.

H.M. de Koningin bezocht de tentoonstelling van de Royal Society of British Artists (Londen, G.P.D. 17.1).

VAN MOOK BIJ PRINSES JULIANA.

Dr. Hubertus J. van Mook bevindt zich op het ogenblik te Ottawa, waar hij een bezoek aan Prinses Juliana brengt. Hij zal enige dagen te New York verblijven, waar te zijner ere een receptie in de Nederlandse Club wordt gehouden. Hij zal vermoedelijk een radiorede tot het Amerikaanse volk houden.

In de Nederlandse Legatie te Washington worden enige recepties gehouden, zowel ter ere van dr. Van Mook, als van andere belangrijke bezoekers uit Londen en uit Nederlands Indië. Van Mook had een langdurig onderhoud met den Australischen Gezant (Washington, G.P.D. 17.1).

DE DOODSTRAF.

In Nederland is een decreet verschenen dat de doodstraf stelt op hen, die wollen goederen onttrekken aan de inzameling, die daarvan voor het Duitse leger in Rusland wordt gehouden (Londen, GP.D. 17.1).

ALLERLAATSTE NIEUWS

De Sovjet-Ambassade te Londen deelde mede, dat het Rode leger de Duitsers tergt met getrainde detachementen, die veel weg hebben van Engelands Commando-troepen. De Ambassade zeide, dat de Commando's opereren in de achterhoed der Duitsers en de Duitse verbindingslinies doorsnijden, het radio-netwerk van de nazies onderbreken, olie-opslagplaatsen opblazen, ammunitie-bases vernietigen en vijandelijke soldaten met hun uitrusting opruimen. Deze strijdkrachten zijn geen guerilla's doch werken wel samen met de guerilla's. De dag van vandaag in Rio de Janeiro voor de afgevaardigden van de Amerikaanse landen is op de kalender aangemerkt als „sociaal". De meeste afgevaardigden trokken hieruit echter voordeel om van mening te wisselen en de steun te zoeken voor hun standpunt van anderen. De volgende geregelde zitting is vastgesteld op Maandagmorgen 10.30 uur.

Een Domei-bericht uit Tokio van het Malakka-front deelt mede, dat de Japanners de stad Malakka aan de Westkust van Malakka volledig hebben bezet. De stad ligt op 130 mijl van Singapore. Het bericht zeide, dat de Japanse strijdkrachten de stad veroverden op Donderdag om 22.30 uur.

Het Spaanse nieuwsblad „Arriba" deelde mede, dat een Vrije Franse torpedo-jager de haven Santa Isabel van het eiland Fernando Poo nabij de kust van West-Afrika is binnengedrongen en aldaar 3 koopvaardijschepen van de As heeft buitgemaakt. „Arriba", het officiële orgaan van de Falangisten, waarschuwde, dat de Spaanse strijdkrachten van nu af aan dergelijke veroveringen zullen voorkomen.

Het Duitse Hoofdcommando deelt mede, dat Duitse en Roemeense troepen Russische aanvallen hebben afgeslagen aan het Sebastopol-front.

Uit Singapore wordt gemeld, dat Britse gevechtsvliegtuigen een succesvolle aanval uitvoerden op vijandelijke sloepen, geladen met troepen. Deze bevonden zich nabij de monding van de rivier Muar. Een der sloepen werd bij de aanval opgeblazen en hevige verliezen werden toegebracht aan de manschappen in de sloepen. Hedenmorgen vielen Britse vliegtuigen de vijandelijke scheepvaart nabij de kust van Malakka aan. Bommen werden geworpen op een schip met 2 masten. Een ander schip werd met machinegeweren bestookt.

Nederland.

DE VREDERECHTERS HEBBEN HET DRUK.

De vrederechters, wier taak het is politiële overtredingen en misdrijven te berichten, hebben het — gelukkig — druk in Nederland. De Haagse vrederechter Mr. Sluyters veroordeelde een lid van Rappards opgeheven N.S.N.A. P., die een W.A. man van Anton Mussert een trap had gegeven, midden in de drukke Wagenstraat, tot vier maanden gevangenisstraf.

Dezelfde rechter veroordeelde den redacteur van het inmiddels vrijwillig opgeheven orgaan der Nederlandse Unie tot drie weken wegens een artikel, dat deze had gewijd aan de vele dreigbrieven, die hij van N.S.B.'ers ontving. Maar enige N.S.B. „dames", die in een koffiehuis de boel kort en klein hadden geslagen, omdat de baas gezegd had „jullie worden hier niet bediend", kregen...... vijftien gulden boete.

MISHANDELING VAN NEDERLANDERS.

De wurgengel en de Kinderen Israëls.

Wij lezen in „Nederland" (Buenos Aires):

Uit routine en onnadenkendheid had ik hierboven bijna gezet „Mishandeling van Joden". Maar dat zweemt naar nazisme. Voor ons, Nederlanders, zijn het Nederlanders. Dat onderscheidt ons van de nazies en hun „geest"-verwanten.

Onze wetten kennen geen onderscheid, en alleen in de statistieken van de kerkelijke gezindten worden te onzent de Joden genoemd als een afdeling van het Nederlandse volk. Precies op dezelfde wijze als andere gezindten. „Mishandeling van Nederlanders" dus.

Dezer dagen kreeg een onzer landgenoten hier een brief uit Amsterdam. Daarin stond o.a.: „Oom Malgemowus is nu vaak bij de Barjisrolen op bezoek. Je begrijpt wel, dat dit niet zo leuk is."

De eigenaardige woorden zijn Hebreeuws. De Barjisroolen zijn de Kinderen Israëls, en de Malgemowus is de Wurgengel.

De censor heeft het niet begrepen.

* * *

En wáár is het.

Een ander hier kreeg uit Zwitserland bericht, dat de Heer Lehmann, te Amsterdam — chocolade-fabrikant, in firma Lehmann & Van Raalte — zijn beide zoons Curt en Gert, respectievelijk 17 en 20 jaar, verloren heeft. Bij de grote Joden-razzia te Amsterdam van een half jaar geleden waren zij meegenomen. Vier-en-een-halve maand hoorde de vader niets van hen. Toen kreeg hij bericht, dat ze, met tussenruimten van drie weken, in Oostenrijk „overleden" waren. D.w.z. doodgewerkt in de giftige salpeter-mijnen in Oostenrijk.

Waarlijk, de Wurgengel is nu vaak bij de Kinderen Israëls.

DE GROTE PLICHT DER BURGERS.

Op de betekenis van het burgerlijk front in Nederlands Indië werd uitdrukkelijk gewezen door J. H. Ritman, chef van de Regeringspersdienst in Nederlands Indië. Japan zal, zo zeide de heer Ritman op een persconferentie, wellicht het eerst zijn oorlogswapen in Nederlands Indië op de burgerbevolking gaan richten. Zij zullen wellicht allereerst proberen het moreel der burgerbevolking te breken door herhaalde luchtbombardementen van steden en dorpen.

„Het burgerfront, dat toch al zo buitengewoon belangrijk is, zal vermoedelijk nog veel belangrijker worden en misschien op de eerste plaats eindigen, zodat dit front achter het front nog wel eens het front voor het front zou kunnen worden. Dat de burgers een enorme taak en een grote plicht hebben, is iets dat nu reeds geldt", zeide de heer Ritman.

N.S.B.-LEIDERS ONGERUST.

Gemeld wordt dat de Nederlandse nazie-leiders bezig zijn de onrust te verdrijven, welke ontstaan is door de uitlating van kort geleden door Dr. Arthur Seyss Inquart, den burgerlijken Administrateur voor Nederland, dat de Duitsers van plan zijn Nederland na de oorlog te annexeren (Bern, (AP)

DE BIEZONDERE SCHOOL IN NEDERLAND.

Er is niet veel commentaar nodig bij het bericht over de aanranding van het biezonder onderwijs, constateert „De Christelijke Onderwijzer":

Met grote ingenomenheid weten we te beter, hoe fel het verzet is van onze mensen.

Nog nooit in de geschiedenis heeft bruut geweld de vrijheid van geweten kunnen knechten.

Zo graaft het Nazie-dom zijn eigen graf.

Ondertussen is het voor onze mannen en vrouwen in de school een moeilijke tijd. God geve hun kracht in deze beproeving en standvastigheid om Gode meer gehoorzaam te zijn dan mensen.

Eens breekt het morgenlicht der vrijheid aan en zal blijken hoe deze schending van de vrijheid het omgekeerde heeft uitgewerkt van wat de daders bedoelden.

Houd stand, Christenvolk van Nederland.

Daadwerkelijk kunnen we weinig doen, maar het gebed des rechtvaardigen vermag veel.

Dat gebed stijge dag aan dag tot de troon van Hem, die dit onrecht wreken zal.

NEDERLANDSE FILMAVOND TE NEW YORK.

Gisteren werd door het Algemeen Nederlands Verbond een filmvoorstelling gegeven in het „Theatre of the Barbizon Plaza", 58th Street en 6th Avenue, New York City. Films over Nederland, Nederlands Oost- en West-Indië werden vertoond. Ook het optreden van een Nederlandse ballet-danseres stond op het programma. De schouwburg heeft 600 zitplaatsen. Het batig saldo komt ten goede aan de Netherland Benevolent Society en het Jan Rutgers Plantenfonds.

SYMBOOL DER ONAFHANKELIJKHEID.

De Londense „Times" schrijft in een uitvoerig hoofdartikel, vol lof voor Nederlands Indië o.a.: „Iedere Engelsman kent de Nederlanders als een oprecht, vastbesloten, patriottisch en realistisch volk en weet hoeveel zij in de bondgenootschappelijke strijd waard zijn. Hun waakzaamheid en de dapperheid, waarmee zij tegen den vijand in het offensief zijn gegaan, zijn boven iedere lof verheven."

13 STOERE MANNEN.

Dertien jonge Nederlandse staatsburgers, wonend in het Midden-Oosten der Verenigde Staten, afstammelingen van Nederlanders, die zich daar vele jaren hier vestigden, passeerden New York op weg naar het Nederlandse legioen in Canada (New York, G.P.D. 16.1).

GALGENHUMOR.

Tijdens een bijeenkomst van de Agrarische Jongerenbeweging te Rolde sprak o.a. de N.S.B.'er Ds. W. E. M. Eggrink uit Nijenga. Deze herinnerde in zijn rede aan de houding van de boeren uit Staphorst, toen men daar ruilverkaveling aanvankelijk wilde toepassen De boeren zwegen na een lange uiteenzetting van een deskundige. In wanhoop riep deze laatste ten slotte uit: „Wat willen jullie dan", waarop hij als antwoord kreeg: „Wie woellt niks, ie woellt wat."

NIEUTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Vele Rotterdammers brengen uit angst voor de bombardementen de nacht door te Pijnacker, Leidschendam en Voorburg.

— Het oude Kalfje aan de Amstel te Amsterdam is door brand verwoest.

— De Heer W. F. Detiger deelde voor Radio Hilversum mede, dat op 1 October 1941 2300 oorlogsinvaliden stonden ingeschreven.

— Onder de titel „Volk en Bodem" is een nieuw maandblad verschenen van het Nederlands Agrarisch front: onder hoofdredactie van dr. E. F. Posthuma.

OVERLEDEN.

De Gouvernementspersdienst ontving uiteraard vele rapporten, publicaties, couranten en dergelijke uit en over Nederland. Daarin komen tal van overlijdensberichten en advertenties voor. Het is uiteraard niet doenlijk deze **allemaal** te vermelden. Hier volgt een lijst van overledenen, die, bij hun leven, een meer of minder belangrijke plaats in de Nederlandse gemeenschap hebben ingenomen:

J. F. Vink, 60 jaar Dodewaard, directeur van N. V. Vinks Conserven fabriek; A. Canoy, Venlo, bekend industrieel, lid R.K. Limburgse Werkgeversvereniging; J. A. Sleyffers, Den Haag, hoofdcommies departement van Koloniën; J. L. Pitlo, 83 jaar, Den Haag, oud-directeur P.T.T.; M. A. A. van der Leije, 73 jaar, Aerdenhout, oud-directeur N.V. Vitrite Works, Middelburg, J. A. Bergmeijer, 87 jaar, Amsterdam, oud-lid gemeenteraad Dordrecht en oud-lid Prov. Staten van Zuid-Holland bekend figuur uit de arbeidersbeweging; Meijer Hamel, 59 jaar, Amsterdam, bekend samensteller van revues; Mevr. M. J. S. Prins-Walter, 67 jaar, Breda, presidente Rode Kruis, afdeling Breda; F. L. C. d'Aumerie, 77 jaar, Scheveningen, notaris en bekend figuur in de schaakwereld; W. van der Heide, 80 jaar, Bussum, oud-directeur postkantoor Scheveningen; P. Bon, 68 jaar, Zaandam, bekende figuur in de automobielwereld en zeiler, Ir. J. Hilde Nijland, 49 jaar te Overveen, lid directie rijksdienst voor werkverruiming; Ir. J. F. H. Koopman, 70 jaar, in Den Haag, adviserend ingenieur, buitengewoon lid van de Octrooiraad; Dr. E. Scheps, 67 jaar, Ede, homoeopathisch arts, die in Zeeland grote bekendheid genoot; Piet Fuchs, 72 jaar, Amsterdam, inspiciënt, acteur van de oude garde; Meina Irwen, 61 jaar, Amsterdam danseres; C. C. M. van Hees, 68 jaar, Haarlem, oud-directeur Stadsschouwburg aldaar; J. Boersma, 59 jaar, oud-commissaris van politie te Wageningen; Ch. A. Meulemans, oud-generaal-majoor K.N. I.L. 77 jaar, Den Haag; D. van Geuns, oud majoor K.N.I.L. Den Haag; L. Leydesdorf, oud-majoor K.N.I.L. Den Haag; Jan Gerritzen, oud-directeur Javase Bank, 72 jaar, Den Haag; Therese Hoven, bekend schrijfster van meisjesboeken, 81 jaar, Den Haag; A. J. ten Hope, 72 jaar, Voorburg, directeur van de N.V.A.J. ten Hope's Handelmaatschappij; J. J. Koster van Groos, 76 jaar, Den Haag, oud-directeur van voormalige Nieuwe Middelbare Handelsschool aldaar; P. Keulemans, 66 jaar, Rotterdam, oud-voorzitter Raad van Arbeid en oud-directeur van Maatschappelijke Steun; Mr. J. Verschuyl, 72 jaar, Amsterdam, president-Commissaris N.V. Nationale Bergmaatschappij; P. H. van Linge, 65 jaar, Groningen, directeur N.V. Handelsmaatschappij, A. van Linge, Veendam; G. Ch. Stork, 76 jaar, Amsterdam, oud-onderafdelingschef der Ned. Spoorwegen; L. A. Alting, Mees, 72 jaar, Hees bij Nijmegen, oud-inspecteur der belastingen; N. Schotel, 74 jaar, Rotterdam, antiquair te Dordrecht; Dr. G. Morre, 73 jaar, Den Haag, oud-directeur van Daamens Uitgeversmij; J. Reyne Hz., 58 jaar, Krommenie, lid der firma Reyne en Zonen te Krommenie; G. Th. Stribbe, 73 jaar, Den Haag; oud-resident; Stroink, Den Haag, oud-burgemeester van Steenwijkerwold en oud-voorzitter van de Ned. Politiebond; H. J. Vlooswijk, 60 jaar, Nijmegen, hoofdredacteur „De Gelderlander"; J. A. de Haas, 74 jaar, Aerdenhout, luitenant-kolonel infanterie; Mr. H. Waller, 69 jaar, Bilthoven, oud-directeur Rotterdamse Bankvereniging te Utrecht; C. J. Stroer, 62 jaar, Amsterdam, bekend makelaar; J. van Schuppen, 73 jaar, Venendaal, directeur van Ritmeesters Sigarenfabrieken; P. J. A. ten Hage, Den Haag, oud-directeur van Ten Hage's Uitgeversmaatschappij; Mr. W. F. van Meurs, 76 jaar, Arnhem, oud-auditeur-militair.

MENSENHAAR.

In verband met het voorschrift dat het menselijke haar niet verloren mag gaan, berekende de „Telegraaf", dat de Nederlandse bevolking 3000 kg. haar per week „voortbrengt".

Tot dusver werd dit haar gebruikt als vulmateriaal, doch thans worden proeven genomen met het spinnen van dit haar en waarschijnlijk probeert men ook, er het vet uit te halen...

HET PAPIER TEKORT.

De „Telegraaf" wierp het denkbeeld op om in verband met het tekort aan papier de oude boeken, bescheiden en archieven van handels- en andere ondernemingen in te zamelen, omdat zij waardevolle grondstoffen voor de papierindustrie vormen.

Er schijnt enige oppositie tegen dit idee te bestaan, daar vele firma's niet bereid zijn om van haar oude boeken en bescheiden afstand te doen, zelfs niet wanneer bij de wet niet langer bepaald is, dat zij bewaard moeten worden.

Van Kleffens over Frankrijk.

Het verjaardags-nummer van „France Libre" bevat een artikel van Minister Eelco N. van Kleffens, waarin deze op de basis van de wederopbouw van Europa in 1814, na de val van Napoleon, de mogelijkheden bestudeert van de wederopbouw van Europa na de huidige oorlog.

Het gebroken Frankrijk van 1814 — zegt Van Kleffens — brengt ons ertoe, ons af te vragen, hoe het zal staan met het Duitsland van morgen. Is het een stoute bewering, dat Duitsland de oorlog, der dwingelandij en den ontberingen moe zal zijn, en bereid zal zijn, wie dan ook te gehoorzamen die het een toekomst biedt van vrede, werk, individuele vrijheid en algemene voorspoed?

Andererzijds zal het Europa van morgen er waarschijnlijk voorstaan als het Europa van 1814: het zal eisen: vrede, verplettering van de tyrannen, en nieuwe internationale organisatie, en nieuw arbeidsveld voor vreedzame werkzaamheid voor het mensdom. Maar óók zal het eisen, dat zij, die het hebben doen lijden, gestraft worden.

De geallieerde mogendheden zullen Duitsland onder handen moeten nemen; zij zullen het willen bezetten, ontwapenen, het willen terugbrengen tot zijn oude grenzen en ervoor zorgen, dat er orde heerst.

Maar in vergelijking met 1814 zijn er grote verschillen, en deze zullen hun eigen merk zetten op de toestand, waarin wij ons zullen bevinden.

De rol, welke de Verenigde Staten zullen willen spelen is een element dat, hoe onberekenbaar ook, van het allergrootste belang zal zijn.

Bovendien is het niet zeker, dat de geest, die, op het einde van de huidige oorlog in Duitsland zal heersen, vergeleken zal kunnen worden met die in Frankrijk in 1814. De Fransen eisten toen ter tijde ingrijpende veranderingen in het régime, dat aan Frankrijk zo zware lasten had opgelegd, en vooral garanties tegen een voortzetting van de willekeur en de gewelddadigheid van het keizerlijke régime.

Zullen de Duitsers in dit opzicht gelijken op de Fransen?

De Fransman is een individualist; het Duitse instinct is een kudde-instinct, dat ervan houdt, gecommandeerd te worden en te gehoorzamen.

In 1814 verlangden de Fransen naar de terugkeer van orde en lieten in volle oprechtheid hun imperialistische ambities varen. Zullen de Duitsers na het staken der vijandelijkheden oprecht bereid zijn, alle aanspraken op de hegemonie, zo niet van de gehele wereld, dan althans van Europa, op te geven? Op zijn minst mag men daaraan twijfelen.

Men denke aan het Duitse militarisme, met zijn traditie van aanvallen; men denke aan dat misschien nog gevaarlijkere element: de grote industrie, waaraan Hitler voor een groot gedeelte zijn machtsverheffing te danken heeft.

Het is waar: Hitler heeft de industriële magnaten onder zijn duim gebracht, maar na zijn val zullen die mensen trachten, de macht, die zij vroeger hadden, terug te winnen.

Een ander belangrijk verschil ligt in de ontwikkeling der internationale economie sedert 1814. Wij zijn het aan onszelven en aan het komende geslacht verschuldigd, ervoor te zorgen, dat de Duitse economie niet wederom een instrument worde van politieke en militaire agressiviteit.

Dit sluit die andere waarheid niet uit, dat men niet behoort toe te staan, dat Duitsland wederom in ellende vervalt. Want dat zou wederom een bron van gevaar worden. Voor het welzijn van Europa is het noodzakelijk, dat Duitsland welvarend zij.

Men zal wegen moeten vinden om deze elementen, die slechts aan de oppervlakte met elkander in strijd zijn, te verzoenen.

Het laatste verschil tussen toen en thans houdt verband met de mogelijkheid om het principe van legitimiteit toe te passen. Als men dat grondig analyseert, dan zal dat veranderingen betekenen, die overeenstemmen met een natuurlijke wet, waarvan het bewustzijn in het menselijke hart is ingeplant, als die niet bedorven is door leerstellingen als die van de nazies.

Op deze wijze zullen grens-rectificaties tussen Duitsland en zijn buurlanden, alsmede het uitwisselen van bevolkingen, moeten behandeld worden op een basis van de grootst mogelijke rechtvaardigheid. Men zou moeten zorgen voor een rechtvaardige bestraffing van diegene, die zich in de bezette landen is buiten te gegaan hebben aan wreedheden; er zou moeten vastgesteld worden, in welke mate de verplichting om gedane schade te herstellen zou kunnen worden toegepast. Maar bovenal zouden toereikende maatregelen genomen moeten worden op solide basis, opdat de veiligheid van Europa gegarandeerd worde tegen het Duitse gevaar. Maar tevens zouden betrouwbare garanties gevonden moeten worden tegen misbruik van macht door de overwinnaars.

Als een regeling op deze grondslagen wordt uitgewerkt, en als eventuele wijzigingen in deze regeling van te voren zorgvuldig onder de ogen worden gezien, zou men mogen hopen op de opbouw van een nieuw gebouw, waarin de naties van Europa samen zouden kunnen wonen in vrede, orde en vrijheid".

Minister van Kleffens eindigt met te zeggen, dat dit een oplossing zou zijn, die zou stroken met de opvattingen van zijn eigen land, voor hetwelk het volkenrecht steeds op een hecht voetstuk heeft gestaan gedurende de moeilijkste episodes in de internationale politiek.

Kerkberichten.

Week van Zo. 18 t/m 24 Jan. 1942.
In de ritus der Dominicanen:
Zo.: Eerste Zondag na het Octaaf van Driekoningen.
Wo.: H. Agnes, maagd en martelares.
Vr.: H. Raymundus O.P.

KATHEDRALE ST. ANNA-KERK, Otrabanda.
Pastoor: M.J. v.d. Elsen O.P., tel. 1507

Zondag:
4.45 H. Mis.
6.— Uitreiking H. Communie.
7.— Kindermis.
8.30 Plechtige Hoogmis uit dankbaarheid voor de Zusters van de Congregatie der Eerwaarde Zusters Penitenten Recollectinen der Onbevlekte Ontvangenis.
19.— Aanbidding.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis.
19.— Rozenhoedje.
Wo.: Feest van O.L. Vr. van Altegracia.
7.— Gezongen H. Mis
Vr.: 6.— Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: 's morg. na mis, 's av. na Rozenhoedje, op verzoek en Zaterdag.

H. ROZENKRANSKERK, Pietermaai
Pastoor: C. v.d. Looy, O.P. tel. 2170.
spreekuren: 8 uur en 19.45 uur.

Zondag:
4.30 en 6.— H. Mis
7.30 H. Mis (speciaal voor kinderen)
8.30 Hoogmis (P)
19.— Lof.

Weekdagen:
5.30 H. Mis (beh. Za.)
6.— en 6.30 H. Mis
19.— Rozenhoedje
Di.: 7.— Congregatie voor de meisjes
Wo.: 19.30 Congregatie jongens.
Vr.: 6. — Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: na Rozenhoedje. Zaterdag na 16 uur.

H. FAMILIE-KERK, San Mateo.
Pastoor: Th. Exler, O.P., tel. 2413.

Zondag:
4.45 en 6.30 H. Mis (P)
6.— Uitreiking H. Communie.
7.45 H. Mis voor kinderen
9.— Plechtige Hoogmis uit dankbaarheid voor de Zusters van de Congregatie der Eerwaarde Zusters Penitenten Recollectinen der Onbevlekte Ontvangenis.
19.— Aanbiddingslof.

Weekdagen:
6.— en 6.30 H. Mis
19.— Rozenhoedje
Wo.: 19.— Vergadering der leden van de Sint Tharcisius-vereniging.
Do.: 7 — Congregatie voor de meisjes
Vr.: 6. — Gezongen H. Mis voor de vrede.
Biechten: na Rozenhoedje, Zaterdag de gehele dag.

KERK O.L.V. VAN DE BERG CARMEL, Groot Kwartier
Pastoor P. Elie O.P., tel. 8, dan vragen naar Pastorie Groot Kwartier, spreekuur: 8 — 10 uur, Zon-, feest- en weekdagen.

Zondag:
5.— H. Mis (P)
7.— H. Mis voor kinderen
8.15 Hoogmis (N. en Eng.)
19.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor vrede.
Biechten: elke dag na H. Mis en Zaterdagmiddag.

KERK VAN HET H. HART, Janwé
Pastoor A. C. de Valk O.P., geen telef., spreekuur: 7 — 9 uur

Zondag:
5.— His. Mis
8.30 Hoogmis (P)
18.— Lof.
Weekdagen: 6.30 H. Mis.
Vr.: 6.30 Gezongen H. Mis voor vrede.
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: elke dag na H. Mis. Za. van 16 tot 18 uur.

H. THERESIA-KERK, Wishi.
Pastoor S. Hagemans O.P., geen telef. spreekuur: 7 — 8.15 beh. Zondag.

Zondag:
5.— H. Mis (P); 8.— Hoogmis (P)
18.30 Lof.
Weekd.: 6.30 H. Mis (behalve Zat.)
Za.: 7.— Kindermis.
Biechten: 's morgens na H. Mis tot 8 uur; Zat. van 16 → 19 uur.

KAPEL ST. MARTINUS-GEST.
Zo.: 7.— H. Mis; 16.— Lof.
Weekd.: 6.— H. Mis.
Di.: 16.— Lof.

P of N achter een functie wil zeggen: de preek of gebeden in de Papiamentse of Nederlandse taal gehouden worden.

FILM.

„This woman is mine" (West End). In de eerste jaren van de vorige eeuw zeilde de schoener Tonquin uit op een zakenreis om Kaap Hoorn. Het schip stond onder commando van kapitein Thorn (Walter Brennam), die er blijkbaar een tweeden god op na hield, nl. tucht en orde op zijn schip. Aan de reis namen nog deel een tweetal zakenlieden en de klerk Stevens (Franchot Tone), die de huiden-firma vertegenwoordigde.

Het leidde dan ook tot onaangename geschillen, toen een verstekeling aan boord werd ontdekt, die later nog bleek een zeer charmante jonge dame te zijn. Thorn weigerde terug te varen en stelde het meisje aan als kajuitsjongen. Tevens werd het op straffe van 50 zweepslagen verboden den kajuitsjongen aan te houden of aan te spreken buiten dienstverband.

Ook op Stevens, op wien de schuld werd geworpen, was deze bepaling van kracht. De ware schuldige, een blijmoedige en zorgeloze Canadees (John Carroll), wendde voor haar naar Parijs te nemen. Misschien deed hij dit op aandrang van het meisje, dat zich op den jongeman verliefd waande. Hij hield zijn mond echter dicht. Bij een plaats, waar de kapitein het nodig oordeelde het anker uit te werpen om water in te nemen, werd het meisje, hoewel met tegenzin, veroordeeld aan land te gaan, met het uitdrukkelijke bevel binnen gezichtsafstand van het schip te blijven en per eerste boot, die water aanvoer, mee terug te komen.

Doch eenmaal aan land zijnde, waagden het meisje en Ovide, de Canadees, zich verder het land in. Bij deze gelegenheid raakte Julie de huwelijksquaestie aan. Helaas vond zij in Ovide geen sterken voorstander hiervoor. Hij was te zeer aan zijn vrijgezellen-leven verknocht.

Inmiddels verstreek de vastgestelde tijd, waarna Thorn het bevel van uitzeilen gaf. Door dit onmenselijk besluit, dreigt er echter aan boord muiterij uit te breken, waar Stevens als de veroorzaker van werd beschouwd. De kapitein was genoodzaakt een boot terug te zenden om de achtergeblevenen op te pikken. Na hun aankomst werden zowel Stevens als het meisje opgesloten op beschuldiging van insubordinatie. Bij de plaats van bestemming werden beiden weer in vrijheid gesteld, daar Stevens' aanwezigheid bij een expeditie naar het binnenland vereist was.

Hier werd een versterking gebouwd om met de inlanders handel te drijven. Kapitein Thorn, die zich niet kon verenigen met de beperkte opgekochte voorraad, zeilde uit naar een andere stam, bij welke hij grotere hoeveelheden tegen lagere prijs kon krijgen. Zodoende werd de expeditie in tweeën verdeeld, en waagde de kapitein zich zonder dat hij het wist in een hinderlaag. Stevens, die bij terugkeer uit het binnenland, van des kapiteins daad op de hoogte werd gebracht, besloot te zamen met Ovide en een Indiaansen jongen den kapitein te waarschuwen. Na een zeer gevaarvolle reis over land kwamen zij aan, als de zaak practisch verloren was. Een kort gevecht kost dan den Canadees en allen manschappen het leven. Slechts Stevens en het meisje, dat ook aan boord was, gelukte het aan de slachting te ontkomen. De kapitein besluit dan, thans zwaar gewond zijn schip, zichzelf en de Indianen in de lucht te laten springen, teneinde het meisje, dat hij in stilte een goed hart toedroeg, een kans van ontsnapping te bieden.

Een mooie film met prima spel door Walter Brennan, Franchot Tone e.a. andere, die men zeker met genot zal bijwonen.

EMMASTAD.

SOCIËTEIT „ASIENTO".

Dagschotels: Heden: Biefstuk, gebr. aard., doperwten. Morgen: Kip, gebr. aard., compote. Maandag: Geb. vis, geb. aard., sperciebonen.

Agenda:

Za. 17 Jan. 20.00 Bridge-drive.
Ma. 19 Jan. 20.00 Repetitie toneelvereniging Emmastad.
Di. 20 Jan. 19.30 Comp. bilj. „B" kl.
Wo. 21 Jan. 19.30 Comp. bilj. hoofdkl.
Do. 22 Jan. 19.30 Comp. bilj. „C" kl.
Vr. 23 Jan. 19.30 Comp. bilj. „A" kl.

Bridge-Drive: Denkt u eraan, dat de bridge-drive hedenavond om precies 20 uur zal aanvangen.

WACHTDIENSTEN Zo. en Za 19...

Telegram Afdeling:
17.1: Hr. Pons, Tel. 675, Amalia van Solmslaan 13.
18.1: Hr. Nukoop, tel. 832, Negropont 75A.
Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.

Bewoners van Negropont en Rio Canario: Met ingang van Maandag 19 Januari 1942 zullen behalve op de vastgestelde morgenuren, de vuilnis emmers ook geledigd worden tusen 15 en 16 uur.

Voetbal: Zondag 18 Januari as. vriendschappelijke wedstrijd: Asiento I — Hotel Holland. Terrein Rio Canario, aanvang 16.15 uur.

Dinsdag 20 Januari as. Asiento 2 — P.S.V. Terrein Rio Canario, aanvang 16.30 uur.